

صندوق بین المللی پول
واشنگتن دی سی
ایالات متحده آمریکا

هشتمین توافق نامۀ بلطه 14/50
یرر فوشبرای ن
2014
یه 12 رفو

بیانیه در خاتمه سفر هیئت مشاورتی 2014 اصل IV به جمهوری اسلامی ایران

گروهی از سوی صندوق بین المللی پول (IMF) به رهبری Martin Cerisola، معاونت بخش خاورمیانه و آسیای مرکزی، از 25 ژانویه تا 8 فوریه برای انجام مذاکرات مشاورتی 2014 اصل IV از تهران دیدن کردند. Alfred Kammer، قائم مقام بخش خاورمیانه و آسیای مرکزی، نیز در مذاکرات نهائی هیئت شرکت کرد. این هیئت با مقامات ارشد بانک مرکزی ایران (CBI) و وزارت امور اقتصادی و مالی راجع به تحولات اخیر در اقتصاد ایران، چشم انداز کوتاه مدت، و طرحهای کلان اقتصادی و برنامه اصلاحات ساختاری آن مقامات تبادل نظر نمود. هیئت IMF همچنین با طیف گسترده ای از نمایندگان بخشهای دولتی و خصوصی ملاقات نمود. بر اساس این بازدید، یک گزارش کارکنان تهیه شده و در اواخر ماه مارس به هیئت مدیره IMF ارائه خواهد شد.

در خاتمه این بازدید، آقای Cerisola بیانیه زیر را صادر نمود:

"ضربه های بزرگ و ضعف مدیریت کلان اقتصادی در طی چند سال اخیر اثرات عمده ای بر ثبات کلان اقتصادی و رشد کشور در بر داشته اند. ترکیبی از ضربات، به همراهی اجرای فاز اول اصلاح یارانه ها، طرحهای بلندپروازانه اجتماعی با وجوه نامکفی، و زوال قابل توجه در محیط خارجی به علت تشدید تحریمهای تجارتي و مالی، موجب ضعف اقتصاد شده است. نرخ تورم و بیکاری بالاست، در حالیکه علائم ضعف در بخش شرکتهای و بخش بانکی مشهود است. این ضربات موجب نمایان شدن ضعفهای ساختاری اقتصاد و چارچوب سیاستی شده اند.

"ایران اکنون بر سر دوراهی قرار دارد. به علت خطر اینکه اقتصاد در محیط آینده کماکان با رشد پائین و تورم زیاد مواجه باشد، احتیاج به شروع اصلاحاتی برای پیشبرد ثبات، سرمایه گذاری، و تولید وجود دارد. مقامات جدید بایستی شروع به اجرای سریع و نیرومند اصلاحات اساسی در چارچوبهای پشتیبان بازارهای تولید، کار، و اعتبار بنمایند. این اصلاحات مبنائی برای رشد پایدار بالا و بیکاری کمتر برقرار خواهند نمود، بخصوص اگر محیط خارجی به بهبود ادامه دهد. مقامات جدید کاملاً از این چالشها و نیاز به پیشبرد اصلاحات آگاهی دارند، و کارهای مقدماتی را در بسیاری از این زمینه ها آغاز نموده اند.

"شتاب انقباض فعالیت اقتصادی آهسته تر شده است. اقتصاد در نیمه اول 2013/14 به انقباض ادامه داده است (تقویم و سال مالی ایرانی از 21 مارس تا 20 مارس است)، و پیش بینی کارکنان این است که انقباض در نیمه دوم ادامه یافته ولی شتاب آن کاهش یابد، و تولید داخلی ناخالص واقعی (GDP) به میزان 1 تا 2 درصد در طی 2013/14 کاهش یابد. نرخ دوازده ماهه تورم به سرعت نزول کرده است، از تقریباً 45 درصد در ژوئیه 2013 به کمتر از 30 درصد در دسامبر 2013. این کاهش نمایشگر مقیدتر شدن اعتبارهای بانک مرکزی، بالا رفتن ارزش ریال، و تورم منفی برخی اقلام اصلی است. ممکن است تا پایان دوره 2013/14 تورم به سطح 20 تا 25 درصد برسد.

"به علت توافق مقدماتی P5+1، چشم انداز برای دوره 2014/15 بهتر شده است، ولی هنوز بسیار نامطمئن است. تحت محیط خارجی فعلی، کارکنان پیش بینی میکنند که فعالیت اقتصادی در دوره 2014/15 به تدریج متعادل شده و

GDP واقعی به میزان 1 تا 2 درصد در طی دوره 2014/15 رشد کند. با کنار گذاشتن اثر قیمت‌های بالاتر داخلی انرژی، احتمال این وجود دارد که تورم به 15 تا 20 درصد کاهش یابد.

"برای مقابله با بسیاری چالش‌های پیچیده، نیاز به اصلاحات جامع وجود دارد:

سیاست‌های مقابله با رکود تورمی

تمرکز یک تدبیر سه جانبه برای متوقف کردن رکود تورمی بایستی روی موارد زیر باشد: (i) مقیدتر نمودن سیاست پولی؛ (ii) تثبیت مالی متوازن؛ و (iii) پیشبرد اصلاحات طرف عرضه (به زیر مراجعه شود).

- سیاست مقیدتر پولی به استقرار یافتن تورم منفی کمک میکند. تجزیه و تحلیل کارکنان نشانگر این است که هزینه‌های برون‌داد تورم منفی در ایران میتواند پائین باشد. با اینکه ممکن است مقداری از کاهش شتاب اخیر تورم موقتی باشد، اقدامات بانک مرکزی برای رفع تأمین وجه برنامه مسکن مهر از ترانزنامه خود از آینده خوبی برای کنترل نقدینگی و تثبیت تورم خیر میدهد. این نکته اهمیت دارد که افزایش دادن نرخهای سود را به تدریج شروع کرد تا مبنای استواری برای انتظارات فراهم شده و بروز اثرات دوره دوم در اثر افزایشهای طرحریزی شده در قیمت‌های داخلی انرژی محدود شود.

- محدودسازی کسری مالی دولت کلی در سطح تقریباً 2 تا 3 درصد GDP احتمالاً به متعادل نمودن پشتیبانی از تورم منفی و اقتصاد کمک خواهد کرد. پیش نویس بودجه 2014/15 تصمیم دولت برای تثبیت سیاست مالی با توجه به کاهش شدید در درآمدهای نفتی را پیگیری میکند. کارکنان از اقدامات پیشنهادی برای آغاز گسترش دادن مبنای درآمد غیرنفتی استقبال مینمایند، به ویژه تصمیم بر مطرح کردن و افزایش دادن آتی نرخ مالیات بر ارزش افزوده (VAT) و نیز اصلاحاتی برای تقویت مدیریت مالیاتی، شامل اصلاح استثنائات مالیاتی برای غیرمالیات دهنده های بزرگ. به عقیده کارکنان، جا برای افزایش بیشتر نرخ VAT در سالهای آتی وجود دارد، و نیز برقرار کردن یک مالیات بر سود سرمایه برای فعالیتهای خاصی که سودهای هنگفتی در بر داشته اند. این اقدامات به بهبود کیفیت تعدیل مالی کمک کرده و زمینه را برای سیاست مالی پایدار در آینده آماده خواهند کرد.

- به علت آسیب پذیر بودن اقتصاد در مقطع فعلی، زمانبندی پیشبرد اصلاحات یارانه را بایستی با دقت ارزیابی کرد. افزایش دادن قیمت‌های داخلی انرژی یک قدم مهم برای ادامه دادن اصلاحات بسیار موردنیاز در کاهش مصرف انرژی، بهبود دادن کارآئی اقتصاد، و کمک به انسداد کسری نقدی تخمین زده شده سازمان یارانه هدفمند به مقدار تقریباً 1 درصد GDP میباشد. قصد مقامات به تعدیل تدریجی قیمت‌ها محتاطانه است، با توجه به مخاطرات رکود تورمی، همانطوریکه تجربه فاز اول نشان داد، ضربات خارجی میتوانند ثبات پول رایج را که با سختی کسب شده است و نیز تعدیل نسبی پیش بینی شده قیمت‌ها را بطور جدی تضعیف نمایند. به اضافه، اصلاحاتی که برای مقید نمودن محدودیتهای بودجه ای در بخش شرکتها لازم است دشوارند، و هنوز بخوبی برقرار نشده اند، صرفنظر از پشتیبانی پیش بینی شده برای بخشهای خاص. بدون این شرایط، ادامه دادن سیاست‌های یکنواخت کلان اقتصادی در طی چنین تغییر قیمت نسبی مخاطراتی در بر خواهد داشت.

تقویت چارچوب سیاستی برای ثبات کلان اقتصادی

- سیاست پولی بایستی فشار بیشتری روی ثبات قیمت‌ها وارد کند. برای این امر، رسالت بانک مرکزی را بایستی ساده تر نمود و تمرکز آنرا به سوی ثبات قیمت‌ها هدایت داد. بانک مرکزی همچنین بایستی از توانائی عملیاتی برای مورد هدف دادن پول مبنا بطور متداوم برخوردار باشد، به وسیله توانائی تعیین کردن نرخهای سود در سطحی که امکان استفاده موثر از ابزارهای محدود آن برای پاسخگویی به شرایط کلان اقتصادی را فراهم کند. این موضوع

مهم است که تشکیلات تصمیم‌گیری سازمانی در شورای پول و اعتبار به موازات موارد مشابه در کشورهایی که تورم مزمن را بطور موفقیت آمیز حل و فصل نموده اند آورده شوند.

- چندین اصلاح در چارچوب سیاست مالی به تقویت نقش ضدچرخه‌ای، محدود کردن مخاطرات مالی، و بهبود دادن به هماهنگی کلان اقتصادی آن کمک خواهد کرد. به ویژه:

- مدیریت صرفه‌جویی‌های هیدروکربن. چارچوب جاری، که از پشتیبانی صندوق تثبیت نفت و صندوق توسعه ملی ایران برخوردار است، میتواند هدفهای ثبات کلان اقتصادی، عدالت میان نسلی، و توسعه را بهتر توازن دهد. منابع صندوق تثبیت نفت را بایستی به زودی دوباره احیاء کرد تا از تامین وجه غیرتورمی برای بودجه و ایجاد حائل در مقابل ضربات آتی پشتیبانی کند. تصمیمات راجع به چگونگی پس انداز کردن و سرمایه‌گذاری منابع صندوق توسعه ملی ایران را بایستی بهتر بطور صریح با سیاستهای کلان هماهنگی نموده و بر مبنای حفاظت و شفافیت صریحتر قرار داد.

- اقداماتی برای اتخاذ نمودن یک قاعده مالی. مقامات بایستی آغاز به تدوین کردن و مستقر نمودن اجرای سیاست مالی بر اساس تراز ساختاری غیرهیدروکربن بنمایند. برای این منظور، بایستی یک بودجه و طرحریزی مخارج چندساله اتخاذ نموده و پوشش دولت کلی در دستورالعمل آمار مالی دولتی 2001 را به سوی آنکه در بودجه سالانه ارائه میشود گسترش دهند، تا رفتار عملیاتی، نظارت، و مسئولیت‌پذیری سیاست مالی را بهبود داده و مخاطرات مالی را به این طریق محدود نمایند.

- فعالیتهای شبه مالی (QFAs)، مانند سیاستهای اعتباری دستوری دولتی. مقامات بایستی آغاز به بازبینی بهترین راه آوردن فعالیتهای شبه مالی و تامین وجه آنها به داخل بودجه بنمایند تا به این وسیله آنها را پدیدار نمایند تا آنها را اصلاح داده و یا خاتمه دهند. طرح مسکن مهر یک نقطه مساعد برای شروع این کار است. با توجه به اندازه و امدهای داخلی صندوق توسعه ملی ایران و مخاطرات، مقامات میتوانند یک بازبینی منابع توزیع شده و تخصیص یافته را آغاز نمایند، به اضافه سیاستهای اعتبار دستوری دولت.

- پرداختن به اصلاح یارانه. طراحی اصلاح یارانه توسط ایران نمونه بوده است، و اصلاحات هنوز از اولویت برخوردارند. اجرای فاز اول با دشواریهای عمده و گوناگونی مواجه بوده است، و درسهای آموخته شده را بایستی به آگاهی عموم رسانند. از افزایش قیمتهای داخلی انرژی که یکی از طرحهای مقامات است استقبال میشود، اگرچه توزیع پیشنهادی منابع در بین خانوارها و بخشهای خاص از طرح اصلی انحراف یافته است. این انحراف با خطر تضعیف کردن پشتیبانی قوی که در طی فاز اول کسب شد روبرو میباشد. اقداماتی برای مقابله با آن مخاطرات لازم خواهد بود. اول، تعدیلات تدریجی موردنظر در قیمتهای داخلی را بایستی به وسیله یک سازوکار تعدیل حمایت کرد که از حمایت قوی سیاسی برخوردار باشد تا از اجرای کامل آن اطمینان حاصل شود. دوم، روالی برای شناسایی کردن و حذف کردن گروههای کمتر آسیب‌پذیر احتیاج به معیارهایی دارد که ساده و شفاف بوده و عادلانه شناخته شوند. به علاوه، توزیع منابع برای پشتیبانی از بخشهای پرنیاز به انرژی بایستی چارچوبی را تضمین کند که اتخاذ فناوریهای نو و محدودیتهای مقیدتر بودجه‌ای را توسعه دهد. در مراحل بعدی اصلاحات، میتوان انتقالات را بیشتر مشروط بر اهداف اجتماعی نموده و آنها را به سوی پس اندازهای خصوصی برای جمعیت گسترده تر سوق داد.

- از هدف واحد کردن بازار ارز در حالیکه شرایط خارجی در حال عادی شدن هستند استقبال میشود. در طی دوره انتقالی، مقامات بایستی ادامه به مدیریت انعطاف‌پذیر ارز بدهند، با توجه به مخاطرات خارجی و تورمی که هنوز بالاست، که رقابت‌پذیری را تخریب میکند. به علت ماهیت محیط خارجی و چشم اندازها، ارزیابی نرخ رسمی ارز در معرض میزان غیرعادی عدم اطمینان است. در شرایط فعلی، نرخ رسمی ارز تا حدودی بیش از ارزش حقیقی آن است، و نرخ بازار موازی به تعادل نزدیکتر است.

اصلاحات برای پیشبرد ثبات مالی، اشتغال، و رشد

- وضعیت نظام بانکی و چارچوب تنظیمی-نظارتی. کارکنان متوجه رضایت کلی در بین شرکت کنندگان در بازار نسبت به جهتی که بانک مرکزی به سیاستهای بخش مالی القاء میکند شدند. در عین حال، به نظر کارکنان، نیاز فوری به تقویت نمودن تواناییهای نظارتی و ظرفیتهای اجرائی بانک مرکزی وجود دارد، به اضافه حراست قانونی کارکنان آن. کارکنان از اقدامات ابتدائی بانک مرکزی بسوی یک رویکرد نظارتی بر پایه مخاطره استقبال میکنند. کارکنان با برخی از شرکت کنندگان بازار در مورد حوزه همتراز کردن میدان رقابت در نظام به وسیله خصوصی سازی بیشتر و اصلاحات سیاستهای اعتبار دستوری دولت موافقت. پیشنهادهای جاری برای رسیدگی به وامهای بی عملکرد و تزریق مجدد سرمایه به بانکهای دولتی بایستی مشخصتر شده و توسط طرحهای واقعی تغییر ساختار و اصلاح برای بهبود مدیریت مخاطرات و مسئولیت پذیری آنها حمایت گردد. در رابطه با آمادگی برای بحران، مهم است که چارچوب تسویه بانکی را تقویت نموده و صندوق تضمین سپرده را بر مبنای پایدار مالی مستقر نمود. کارکنان مذاکراتی در باره چارچوب ضد پولشویی/مبارزه با تامین وجه برای تروریسم انجام دادند.
 - اصلاحات برای بهبود دادن به محیط کسب و کار و افزایش اشتغال یکدیگر را تکمیل میکنند. مذاکرات با نمایندگان بخشهای گوناگون اقتصادی نشانگر نیاز به بهبود دادن به اجرای قوانین و حقوق مالکیت، حفظ ثبات سیاستی و کلان اقتصادی، و بهبود دادن به شافیت تصمیم گیری میباشد. با توجه به تعداد زیاد تازه واردین بالقوه به بازار کار در سالهای آینده، اصلاحاتی برای تسهیل تخصیص مجدد قوای کار در سطح بخشها و کاهش دادن هزینه های غیردستمزدی کار لازمند. بازبینی مقررات کار که انعطاف ناپذیری قرار دادها و هزینه قوه کار را کاهش میدهد میتواند نقش عمده ای در جذب کردن کارگران مأیوس شده و غیررسمی ایفا نموده و اشتغال جوانان را تسهیل نماید.
- "هیئت مایل است که از مقامات بانک مرکزی ایران و سایر مقامات ارشد دولتی برای مهمان نوازی و گفتگوهای پربار تشکر نماید."